

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg
Christiansborg

Folketingets Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalg har den 26. maj 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 189 til L 188, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rasmus Jarlov (KF).

Spørgsmål nr. 189:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet i Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalget den 26. maj 2025 redegøre for, om reglerne for, hvor og hvordan en udsendt amerikansk soldat retsforfølges for forbrydelser begået på dansk grund, jf. den dansk-amerikanske forsvarssamarbejdsaftale, afviger fra de regler eller aftaler om retsforfølgelse, der gælder for danske soldater, som er udsendt til f.eks. Estland eller Letland i tilfælde af, at de begår forbrydelser på estisk eller lettisk territorium? Hvis reglerne ikke er ens, bedes ministeren forklare, hvori forskellene ligger og hvorfor der er forskelle.”

Svar:

Udgangspunktet for, hvordan en udsendt dansk soldat kan blive retsfulgt for handlinger begået i et modtagerland, der er medlem af NATO, f.eks. Estland eller Letland, vil være reglerne om straffemyndighed i artikel VII i overenskomst om retsstillingen for NATO-styrker af 1951 (NATO SOFA).

Hvis medlemmer af de danske styrker begår lovovertrædelser i et modtagerland, som er strafbare efter både dansk og modtagerlandets ret, så følger det af NATO SOFA, at Danmark har fortrinsret til at udøve straffemyndighed, når lovovertrædelserne er begået som led i tjenesten eller mod medlemmer af de danske styrker, deres pårørende, dansk ejendom eller sikkerhed, jf. NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra a, nr. i-ii. Modtagerlandet har som udgangspunkt fortrinsret til at udøve straffemyndighed i alle andre tilfælde, jf. artikel VII, stk. 3, litra b, herunder over lovovertrædelser, der er begået uden for tjenesten. Modtagerlandet har dog i disse tilfælde mulighed for at frafalde sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed, jf. artikel VII, stk. 3, litra c, hvis Danmark anmoder om det. Hvis en lovovertrædelse kun er strafbar efter dansk ret, vil Danmark have eksklusiv (udelukkende) straffemyndighed, jf. artikel VII, stk. 2, litra a. Det samme gælder for modtagerlandet, hvis en lovovertrædelse kun er strafbar efter modtagerlandets ret, jf. litra b.

Dato: 2. juni 2025

Enhed: International Jura
Sagsnr.: 2025/005949
Dok.nr.: 1073855
Bilag: Ingen

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K

Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk

EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

Det følger af forsvarssamarbejdsaftalen, at Danmark gør brug af sin suveræne ret til at frafalde sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed over medlemmer af de amerikanske styrker for ikke-tjenstlige lovovertrædelser på dansk territorium i overensstemmelse med NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c. Det følger i den forbindelse af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12, stk. 1, 3. pkt., at danske myndigheder i konkrete tilfælde af særlig vigtighed for Danmark kan vælge at tilbagekalde frafaldelsen.

Forskellen mellem, hvad der gælder for amerikanske styrker udsendt til Danmark, og danske styrker udsendt til et andet NATO-land, er således, at Danmark har givet forhåndsafkald på sin fortrinsret efter NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c, til at udøve straffemyndighed over medlemmer af de amerikanske styrker for lovovertrædelser begået uden for tjenesten. Udgangspunktet for danske styrker, der er udsendt til f.eks. Estland eller Letland, vil derimod efter NATO SOFA være, at modtagerlandet ikke på forhånd har frafaldet sin fortrinsret til at udøve straffemyndighed i tilsvarende situationer efter NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at forsvarssamarbejdsaftalens artikel 12 ikke medfører, at USA tildeles kompetence til at udøve straffemyndighed, som ikke allerede har hjemmel i NATO SOFA artikel VII, stk. 3, litra c. Danske myndigheder har således bl.a. fortsat udelukkende (eksklusiv) straffemyndighed over lovovertrædelser, som alene er strafbare efter dansk lovgivning, men ikke amerikansk, selv med hensyn til medlemmer af de amerikanske styrker. Danske myndigheder har yderligere som udgangspunkt fortsat straffemyndighed over pårørende til medlemmer af de amerikanske styrker samt personer, der er statsborgere i eller har fast bopæl i Danmark, medmindre de er medlemmer af de amerikanske styrker.

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen